

ΠΡΑΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΑΡΙΘΜ. 2577/9.3.2006

ΘΕΜΑ: Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, αφού έλαβε υπόψη:

- α) τον α.ν. 1665/1951, όπως ισχύει, περί ελέγχου και λειτουργίας τραπεζών,
- β) το άρθρο 1 του ν. 1266/1982 «Όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις»,
- γ) τα άρθρα 18, 21 και 22 του ν. 2076/1992 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις», όπως ισχύουν,
- δ) το άρθρο 55^Α του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, που αφορά τις εποπτικές της αρμοδιότητες και την επιβολή κυρώσεων,
- ε) τις διατάξεις του ν. 3016/2002 περί της εταιρικής διακυβέρνησης,
- στ) τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2438/6.8.1998 για το «Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων και προσδιορισμός αρμοδιοτήτων των οργάνων τους στον τομέα του Εσωτερικού Ελέγχου», όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις της Ε.Τ.Π.Θ. 154/9/18.7.2003 και 193/1/11.3.2005,
- ζ) τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2563/19.7.2005, σχετικά με τα στοιχεία που υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση ελέγχου φερεγγυότητας, ρευστότητας και αποδοτικότητας,
- η) τις διατάξεις του ν. 2331/1995 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3424/2005 για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη σχετική Εγκύκλιο της Τράπεζας της Ελλάδος 16/2.8.2004,
- θ) τη σκοπιμότητα μη επικάλυψης των σχετικών με τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου ειδικών ρυθμίσεων (Ν. 3016/2002 και σχετική υπ' αριθμ. 2453/30.6.2003 επιστολή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς),
- ι) τη σκοπιμότητα προσαρμογής των αρχών και κριτηρίων που διέπουν τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων προς τις εποπτικές φύσεως εξελίξεις, καθώς και την ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης επί μέρους θεμάτων ιδίως ως προς τη διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση προς το εκάστοτε ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο,

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ Ε

1. Να καθορίσει τις βασικές γενικές αρχές και κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να πληρούνται από κάθε πιστωτικό ίδρυμα και από τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι διαθέτουν, σε ατομικό επίπεδο

καθώς και σε επίπεδο ομίλου, αποτελεσματική οργανωτική δομή και επαρκές Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), που θα περιλαμβάνει τις λειτουργίες Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

2. Να επισημάνει ότι οι βέλτιστες αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ΣΕΕ των πιστωτικών και των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.

3. Η επάρκεια της οργανωτικής δομής και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων αξιολογούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος, με βάση το άρθρο 18 του ν. 2076/1992, όπως εκάστοτε ισχύει, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στην παρούσα Πράξη.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A. Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις της παρούσας Πράξης εφαρμόζονται:

1.1. Σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό.

1.2. Σε όλα τα χρηματοδοτικά ιδρύματα που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε ατομική βάση. Όλες οι αναφορές των διατάξεων της παρούσας σε πιστωτικά ιδρύματα, που αφορούν υποχρεώσεις σε ατομική βάση, νοούνται, κατά κανόνα και, ως αναφορές στα χρηματοδοτικά ιδρύματα.

2. Σε επίπεδο ομίλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Κεφ. ΙΙΙ «Βασικές αρχές και κριτήρια σε επίπεδο Ομίλου».

3.1. Τα υποκαταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) δεν υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πράξης, όπως επίσης και τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα εκτός του Ε.Ο.Χ., εφόσον έχει αναγνωριστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος ότι υπόκεινται σε ισοδύναμο καθεστώς εποπτείας, με βάση τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2461/2000, όπως ισχύει.

3. 2. Η πιο πάνω εξαίρεση δεν καλύπτει τις διατάξεις που αφορούν:

3.2.1. Τις διαδικασίες για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3.2.2. Τις διαδικασίες για τη διασφάλιση της διαφάνειας των συναλλαγών για την επαρκή ενημέρωση των συναλλασσομένων.

3.2.3. Κάθε άλλη υποχρέωση που, με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, επιφυλάσσεται στις αρμοδιότητες της χώρας υποδοχής.

3.3. Τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζουν, καθώς και τα συμπεράσματα του ελέγχου της εποπτικής αρχής της χώρας έδρας και των εξωτερικών ελεγκτών σε σχέση με τις δραστηριότητες του υποκαταστήματος που αφορούν τις διατάξεις της ως άνω παρ. 3.2.

B. Ορισμός και στόχοι Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

1. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου αποτελεί σύνολο ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών που καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος και συντελεί στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία του.
2. Ειδικότερα αποβλέπει στη διασφάλιση των ακόλουθων ιδίως στόχων:
 - 2.1. Τη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων.
 - 2.2. Την αναγνώριση και αντιμετώπιση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται, περιλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου.
 - 2.3. Την διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος και την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων.
 - 2.4. Τη συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του, περιλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών και των κανόνων δεοντολογίας.
 - 2.5. Την πρόληψη και την αποφυγή λανθασμένων ενεργειών και παρατυπιών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα του πιστωτικού ιδρύματος, των μετόχων και των συναλλασσομένων με αυτό.

II. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΣΕΕ

Γενικά

1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένη, τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη από το Δ.Σ. Επιχειρησιακή Στρατηγική με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον ενός έτους και σαφείς στόχους, τόσο για το ίδιο πιστωτικό ίδρυμα όσο και για τον όμιλο του οποίου είναι επικεφαλής, που αναφέρεται ιδίως στα ακόλουθα:
 - 1.1. Καταγραφή και ιεράρχηση των άμεσων και μελλοντικών επιχειρησιακών στόχων.
 - 1.2. Διαφανή διάρθρωση και επαρκή τεκμηρίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εσωτερικό και εξωτερικό και κατάλληλες αναφορές που θα καθιστούν δυνατή την κατανόηση της δομής του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου, τον έλεγχο από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, καθώς και την υλοποίηση της υιοθετηθείσας πολιτικής διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο ομίλου.
 - 1.3. Προϋπολογισμό για το είδος και τον όγκο των δραστηριοτήτων, καθώς και τα προβλεπόμενα οικονομικά αποτελέσματα.
 - 1.4. Τα αποδεκτά όρια και το είδος των κινδύνων που πρόκειται να αναληφθούν, οι παραδοχές με βάση τις οποίες εκτιμώνται και η κάλυψή τους από τα ίδια κεφάλαια.

2. Για την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ ως συνόλου, θα πρέπει να διασφαλίζεται ιδίως ότι:
- 2.1. Είναι επαρκώς τεκμηριωμένο και λεπτομερώς καταγεγραμμένο ως προς τα σημεία ελέγχου και τις διαδικασίες.
 - 2.2. Είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο προς το εύρος, τον όγκο, τους κινδύνους και την πολυπλοκότητα των εργασιών του ιδρύματος, του ομίλου συνολικά και των θυγατρικών, καθώς και προς τις ιδιαιτερότητες των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται.
 - 2.3. Καλύπτει πλήρως όλες τις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του πιστωτικού ιδρύματος.
 - 2.4. Παρέχει δυνατότητα ελέγχου των εργασιών των οποίων η διεκπεραίωση ανατίθεται σε άλλες επιχειρήσεις (outsourcing) σύμφωνα με το Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης.
 - 2.5. Υποστηρίζεται από ολοκληρωμένο σύστημα διοικητικών πληροφοριών (MIS) και επικοινωνίας με σαφώς καθορισμένες ιεραρχικές γραμμές αναφοράς που θα επιτρέπουν την έγκαιρη ροή και την αξιοπιστία της απαιτούμενης πληροφόρησης σε κάθε λειτουργό ή διοικητικό όργανο για την εκτέλεση του έργου του.
 - 2.6. Προβλέπει τη διεξαγωγή από τα αρμοδίως επιφορτισμένα όργανα ή μονάδες, περιοδικών ή και έκτακτων ελέγχων, για τη διαπίστωση της συνεπούς εφαρμογής των κανόνων και διαδικασιών από όλες τις υπηρεσιακές μονάδες.
 - 2.7. Διαθέτει εσωτερική συνοχή των μηχανισμών ελέγχου για το σύνολο του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου του.
 - 2.8. Προβλέπει διαδικασίες για την αξιολόγηση της επάρκειάς του, με κριτήρια:
 - 2.8.1. Τη συνέπεια της εφαρμογής των διαδικασιών.
 - 2.8.2. Τις ποσοτικές και ποιοτικές επιπτώσεις από παραβιάσεις των κανόνων ασφαλείας ή από λάθη και παραλήψεις στην εφαρμογή τους.
 - 2.8.3. Την ύπαρξη μηχανισμών άμεσης αναθεώρησης των διαδικασιών για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που διαπιστώνονται από τις τακτικές ή έκτακτες αξιολογήσεις τους.
3. Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ιδιαίτερα χρήσιμη την ανάπτυξη μεθόδων αυτοαξιολόγησης από τις υπηρεσιακές μονάδες, υπό την προϋπόθεση υιοθέτησης καταγεγραμμένων αντικειμενικών κριτηρίων και τελικής αξιολόγησής τους από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης.

Οργανωτική δομή - Διαδικασίες

4. Για τη διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και επάρκειας του ΣΕΕ απαιτείται για κάθε δραστηριότητα αναλυτική περιγραφή και σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσιακής μονάδας και Επιτροπής, καθώς και αντίστοιχες διαδικασίες εξουσιοδότησης.

Ειδικότερα απαιτείται:

4.1. Η αναλυτική καταγραφή των διαδικασιών διεξαγωγής κάθε εργασίας, που κοινοποιείται στο αρμόδιο για την εκτέλεση και τον έλεγχό της προσωπικό.

4.2. Η ενσωμάτωση σε όλους τους κανονισμούς διεξαγωγής των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος, κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου που θα διασφαλίζουν ότι όλες οι συναλλαγές είναι έγκυρες και νόμιμες, έχουν εκτελεστεί σύμφωνα με όλους τους κανόνες λειτουργίας της κάθε υπηρεσιακής μονάδας, έχουν αξιολογηθεί ως προς τους κινδύνους που ενέχουν, έχουν διεκπεραιωθεί από κατάλληλα εξουσιοδοτημένα και άμεσα εντοπιζόμενα άτομα, έχουν καταχωρηθεί στα προβλεπόμενα για κάθε περίπτωση αρχεία και έχουν ενταχθεί στο σύστημα διοικητικής πληροφόρησης.

4.3. Η πρόβλεψη για άμεση ή έμμεση εμπλοκή δύο τουλάχιστον λειτουργών του πιστωτικού ιδρύματος σε κάθε δραστηριότητα ή ελεγκτική λειτουργία (four eyes principle) μέχρι την ολοκλήρωσή της. Το πιστωτικό ίδρυμα, αξιολογώντας το επίπεδο των κινδύνων, μπορεί κατ'εξαιρέση από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου να προβλέπει απλοποιημένες καταγεγραμμένες διαδικασίες για ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών, με καθορισμό συγκεκριμένου ορίου συναλλαγών ή και άλλων ποιοτικών χαρακτηριστικών.

4.4. Η συμβουλευτική (τουλάχιστον) συμμετοχή των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και διαδικασιών σε θέματα που αφορούν στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και για την εκτίμηση του λειτουργικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει, σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών (συγχωνεύσεις, εξαγορές κλπ), προκειμένου να ενσωματωθούν οι κατάλληλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνων και να διασφαλισθεί η συμβατότητα με τους ισχύοντες κανόνες.

Θέματα προσωπικού, διαχωρισμού καθηκόντων και σύγκρουσης συμφερόντων

5. Καθορίζονται διαδικασίες διαχείρισης και διαρκούς εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, έτσι ώστε η στελέχωση κάθε θέσης, εργασίας ή ευθύνης να γίνεται από πρόσωπα που διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις και ικανότητες με τη θέσπιση των πλέον ενδεδειγμένων εκάστοτε κριτηρίων πρόσληψης και εξέλιξης.

6. Οι αμοιβές των στελεχών και ιδίως αυτών που διαθέτουν προϊόντα και υπηρεσίες ή διαχειρίζονται τα διαθέσιμα κεφάλαια του ιδρύματος διαμορφώνονται με συνεπή συνεκτίμηση της αρχής αποφυγής της παροχής κινήτρων για την ανάληψη υπερβολικών κινδύνων ή τον προσπορισμό βραχυπρόθεσμου οφέλους.

7. Διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός διαχωρισμός καθηκόντων με την υιοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις ασυμβίβαστων ρόλων, σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των μελών του Δ.Σ., της Διοίκησης και των στελεχών, αλλά και μεταξύ αυτών, του πιστωτικού ιδρύματος και των συναλλασσομένων, καθώς και αθέμιτης χρήσης εμπιστευτικών πληροφοριών ή περιουσιακών στοιχείων. Για το σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη οι βέλτιστες διεθνείς πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι σχετικές διατάξεις της χρηματοπιστηριακής νομοθεσίας, ο Κώδικας Δεοντολογίας για την

παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών, καθώς και οι τυχόν σχετικές αποφάσεις των εποπτικών αρχών.

8. Με κατάλληλες διαφοροποιήσεις στη διοικητική τους υπαγωγή και στις γραμμές διοικητικής αναφοράς διασφαλίζεται η ανεξαρτησία αφενός των οργάνων ελέγχου από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και τους λειτουργούς τους και αφετέρου της διαχείρισης κινδύνων από δραστηριότητες ανάληψης κινδύνων και τους λειτουργούς τους, έτσι ώστε:

8.1. Οι λειτουργίες υποδοχής και διεκπεραίωσης αιτημάτων πελατών, προώθησης και διάθεσης τραπεζικών προϊόντων στο κοινό (πιστώσεις, καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα), διαπραγμάτευσης και εν γένει διενέργειας συναλλαγών (front line) να είναι διοικητικά και λειτουργικά διαχωρισμένες από τις λειτουργίες έγκρισης αιτημάτων, επιβεβαίωσης, λογιστικοποίησης και διακανονισμού συναλλαγών, καθώς και φύλαξης τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων του ιδρύματος ή των πελατών.

8.2. Ομοίως, διαχωρισμένες να είναι οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου αφενός μεταξύ τους και αφετέρου από τις πιο πάνω λειτουργίες.

9. Διασφαλίζεται ο συστηματικός έλεγχος της πρόσβασης μόνο εξουσιοδοτημένων ατόμων σε περιουσιακά και λογιστικά στοιχεία και εν γένει εμπιστευτικές πληροφορίες.

10. Διασφαλίζεται με κατάλληλες διαδικασίες που θεσπίζονται από το πιστωτικό ίδρυμα, η δυνατότητα πραγματοποίησης ανώνυμων αναφορών, καθώς και η προστασία των υπαλλήλων που μέσω αυτών ενημερώνουν το Δ.Σ. ή την Επιτροπή Ελέγχου (ή όπου αυτή δεν υφίσταται τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης) για σοβαρές παρατυπίες, παραλείψεις ή αξιόποινες πράξεις που υπέπεσαν στην αντίληψή τους.

Συναλλαγές με πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα

11. Ως προς τις συναλλαγές με τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια της ΠΔ/ΤΕ 2563/19.7.2005, όπως εκάστοτε ισχύει, διασφαλίζεται ότι:

11.1. Υφίσταται λεπτομερής καταγραφή των όρων και διαδικασιών του πιστωτικού ιδρύματος για τις κάθε μορφής πιστοδοτήσεις ή συμμετοχές προς τα πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα, ώστε:

11.1.1. Οι όροι των σχετικών πιστοδοτήσεων να μην αποκλίνουν από τους όρους που εφαρμόζονται στις αντίστοιχες κατηγορίες λοιπών χρηματοδοτήσεων.

11.1.2. Κάθε συμμετοχή ή πιστοδότηση στα πιο πάνω πρόσωπα να πραγματοποιείται μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου ή απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος, όπου κατά νόμο απαιτείται.

12.1. Για τη διευκόλυνση της ομαλής χρηματοδοτικής κάλυψης των αναγκών της δραστηριότητας των επιχειρήσεων που συμπεριλαμβάνονται στα πρόσωπα που διατηρούν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα, κατά τα ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει ένα εύλογο όριο πιστοδοτήσεων μέχρι το οποίο δεν απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Δ.Σ., αλλά απλή εκ των υστέρων γνωστοποίηση της αντίστοιχης πιστοδότησης.

12.2. Τα αναφερόμενα στην πιο πάνω παράγραφο πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα γνωστοποιούν στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος το

σύνολο του υφιστάμενου υπολοίπου των πισοδοτήσεων τους από συνδεδεμένες με το πιστωτικό - χρηματοδοτικό ίδρυμα επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 42^ε του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εντός 20 ημερών από το τέλος κάθε ημερολογιακού έτους. (Η υποχρέωση αυτή είναι ανεξάρτητη από την υποβολή στοιχείων από το πιστωτικό ίδρυμα στην Τράπεζα της Ελλάδος).

Παρεχόμενες υπηρεσίες προς πελάτες

13. Για τη διασφάλιση της παροχής κατάλληλων υπηρεσιών προς τους πελάτες, ως αναπόσπαστο τμήμα του λειτουργικού κινδύνου, απαιτείται ιδίως:

13.1. Η υιοθέτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα των βέλτιστων πρακτικών, για την παροχή υπηρεσιών και προϊόντων που προσιδιάζουν στα χαρακτηριστικά του πελάτη.

13.2. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση του τρόπου εξυπηρέτησης και ειδικότερα των διαδικασιών παρουσίασης και συμφωνίας των όρων συνεργασίας τους με το πιστωτικό ίδρυμα, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και ιδίως τη νομοθεσίας περί προστασίας καταναλωτή.

13.3. Η ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών για την εξέταση των καταγγελιών ή παραπόνων των πελατών κατά τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2501/31.10.2002, όπως ισχύει, καθώς και τις λοιπές σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας.

13.4. Η διαφύλαξη των συμφερόντων και προστασία από αλλότρια χρήση των προσωπικών δεδομένων. Τα πιστωτικά ιδρύματα θέτουν στη διάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος τις άδειες που χορηγούνται από τις αρμόδιες αρχές για την τυχόν χρήση των εν λόγω δεδομένων. Τα περιουσιακά στοιχεία των πελατών να φυλάσσονται και να τηρούνται αναλυτικά και ξεχωριστά από παρόμοια περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος.

13.5. Ο τακτικός έλεγχος της εφαρμογής των διαδικασιών που σχετίζονται με τη διαπίστωση της ακριβούς ταυτότητας των συναλλασσομένων.

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

14.1. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, υφίστανται κατάλληλη πολιτική και διαδικασίες, όπως εκάστοτε εξειδικεύονται με έγγραφα ή εγκυκλίους της Τράπεζας της Ελλάδος, που θα είναι συνεπείς προς τους στόχους προσέλκυσης πελατείας, τις χώρες δραστηριοποίησης και τα δίκτυα συναλλαγών που χρησιμοποιούν, καθώς και μηχανογραφική υποστήριξη για την αξιολόγηση των πελατών ως προς τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν και την ανάλογη με τον κίνδυνο διαχείρισή τους.

14.2. Υφίστανται διαδικασίες για τον εντοπισμό των συναλλαγών, οι οποίες δεν συνάδουν με την γνώση που έχει το πιστωτικό ίδρυμα για τον πελάτη και τη συναλλακτική του συμπεριφορά, τη διερεύνησή τους και την αναφορά τους, εφόσον απαιτείται, με κατάλληλη τεκμηρίωση και επάρκεια.

14.3. Τα προληπτικού χαρακτήρα μέτρα στον τομέα αυτό πρέπει να διέπονται από τις ίδιες αρχές που εφαρμόζονται σε σχέση με τους λοιπούς κινδύνους και να είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και τη μορφή του πιστωτικού ιδρύματος. Ειδικότερα να διασφαλίζονται:

14.3.1. Την κατανόηση από τα στελέχη και τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες των κινδύνων, κατά κατηγορία πελατών και συναλλαγών ή και σε συνδυασμό τους, καθώς και της πολιτικής και των διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται.

14.3.2. Την εφαρμογή κριτηρίων αποδοχής της συμβατικής σχέσης με τον πελάτη, την ταξινόμηση των πελατών κατά βαθμίδα κινδύνου και στη συνέχεια την παρακολούθηση της σχέσης αυτής (δραστηριότητας).

14.3.3. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής να προβλέπεται η, ετήσια, αξιολόγηση των μεθοδολογιών και η προσαρμογή της εκπαίδευσης των εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων προς τις εκάστοτε νέες συνθήκες και πρακτικές.

Διαχείριση των κινδύνων.

15. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει καταγεγραμμένες πολιτική και διαδικασίες που αντιστοιχούν στην Επιχειρησιακή του Στρατηγική, σχετικά με:

15.1. την ανάληψη, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων (αγοράς, πιστωτικός, επιτοκίων, ρευστότητας, λειτουργικός κλπ) και τη διάκριση των συναλλαγών και πελατών κατά επίπεδο κινδύνου (όπως χώρα, επάγγελμα, δραστηριότητα),

15.2. τον καθορισμό των εκάστοτε αποδεκτών ανωτάτων ορίων ανάληψης κινδύνου συνολικά για κάθε είδος κινδύνου και περαιτέρω κατανομή καθενός εκ των ορίων αυτών κατά πελάτη, κλάδο, νόμισμα, υπηρεσιακή μονάδα κλπ και

15.3. τη θέσπιση ορίων παύσης ζημιολογίων δραστηριοτήτων ή άλλων διορθωτικών ενεργειών,

που κοινοποιούνται έγκαιρα και εγγράφως, με τη μορφή εξειδικευμένων στόχων ή κατευθύνσεων, όπου απαιτείται, σε όλα τα εντεταλμένα όργανα που εμπλέκονται στις διαδικασίες ανάληψης (risk owners), παρακολούθησης, αντιστάθμισης και μείωσης των κινδύνων.

16. Καθορίζεται η ετήσια επαναξιολόγηση των κινδύνων και προσδιορίζεται ότι οι υψηλού κινδύνου περιοχές, ή οι πολύπλοκες συναλλαγές που καθορίζονται από κάθε πιστωτικό ίδρυμα καθώς και οι προβληματικές πιστοδοτήσεις θα ελέγχονται συχνότερα.

17. Για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την παρακολούθηση της πολιτικής κινδύνων κάθε πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει μια εξειδικευμένη και ανεξάρτητη λειτουργία διαχείρισης των κινδύνων, που καλύπτει όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων για όλες τις μορφές των κινδύνων, περιλαμβανομένου του λειτουργικού.

18. Υφίστανται καταγεγραμμένες διαδικασίες ειδικότερα, ως προς:

18.1. Τον περιοδικό εντοπισμό των σημαντικών ή αιφνίδιων μεταβολών στις παραμέτρους που διαμορφώνουν τους κινδύνους (οικονομικά μεγέθη, εξελίξεις στην αγορά, νομικό περιβάλλον κλπ), την αξιολόγησή τους και την αναφορά τους στα αρμόδια

όργανα για τυχόν διορθωτικές ενέργειες, ιδίως όταν οδηγούν σε υπέρβαση των αποδεκτών ορίων.

18.2. Την αντιστάθμιση (κάλυψη, μεταφορά, ασφάλιση) και λογιστικοποίηση της τυχόν ζημιάς.

18.3. Την τιμολόγηση των προσφερόμενων προϊόντων και περιοδική επαναξιολόγησή της, ώστε να διασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι παράμετροι διαμόρφωσης του κόστους, ο ανταγωνισμός, οι κίνδυνοι σε σχέση με τις αναμενόμενες αποδόσεις κλπ.

19. Πριν από την επέκταση της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος σε νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή υπηρεσίες:

19.1. Θα υπάρχουν τεκμηριωμένες αποφάσεις ενσωμάτωσής τους στη στρατηγική ανάπτυξης του πιστωτικού ιδρύματος.

19.2. Θα έχουν αναγνωρισθεί με ακρίβεια οι σχετικοί κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένου και του λειτουργικού κινδύνου.

19.3. Θα έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των αντίστοιχων ελέγχων και διαδικασιών ή η προσαρμογή των υφιστάμενων στο σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, γενικότερα.

20.1. Κατά τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων για την ανάληψη σημαντικών κινδύνων (χορήγησης δανείων, αναδιάρθρωσης/ρύθμισης υφιστάμενων δανείων, συμμετοχών, επενδύσεων κλπ), στην περίπτωση κινδύνων που δεν υπόκεινται σε προκαθορισμένες παραμέτρους, καθώς και στον καθορισμό σχετικών ορίων ανάληψης κινδύνων, διασφαλίζεται τουλάχιστον η συμμετοχή της καθ' ύλην αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

20.2. Στις καταγεγραμμένες και εγκεκριμένες από το Δ.Σ. εσωτερικές διαδικασίες, προσδιορίζεται με πληρότητα ο βαθμός, κατά τον οποίο η λήψη της τελικής απόφασης (ανωτέρω παρ. 20.1.) εξαρτάται από την εισήγηση της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Κατά την αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων κάθε πιστωτικού ιδρύματος, η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει θετικά υπόψη την πρόβλεψη κλιμάκωσης της βαρύτητας της εν λόγω εισήγησης ανάλογα με το ύψος και την πολυπλοκότητα των αναλαμβανόμενων κινδύνων (άσκηση βέτο, αυξημένη βαρύτητα, απλός υπολογισμός σε πλειοψηφικό σύστημα κλπ).

20.3. Οι καταγεγραμμένες στα πρακτικά πιο πάνω εισηγήσεις τίθενται, όταν ζητηθούν, υπόψη των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων/υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία (άρθρο 4 του ν.δ. 588/1948 και άρθρο 4 του α.ν. 1665/1951).

Συστήματα λογιστικής παρακολούθησης των εργασιών.

21.1. Από το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει γενικά να προκύπτει η πραγματική εικόνα της οικονομικής κατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος, να παρέχονται οι απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων πληροφορίες, καθώς και να διασφαλίζεται η κατάρτιση αξιόπιστων ετήσιων ή περιοδικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο λογιστικά πρότυπα.

21.2. Ειδικότερα, για τη διασφάλιση των ως άνω αρχών, καθώς και την ενίσχυση της συγκρισιμότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και της αποτελεσματικότητας της ασκούμενης εποπτείας, κρίνεται σκόπιμη η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων.

21.3. Πριν λογιστικοποιηθεί κάθε πράξη είτε ομοειδείς πράξεις ή λογιστικά γεγονότα ελέγχεται από τα αρμόδια όργανα η εγκυρότητα και συμφωνία τους, κατά τα προβλεπόμενα στους σχετικούς εσωτερικούς κανονισμούς του πιστωτικού ιδρύματος. Αξιολογώντας το επίπεδο των κινδύνων, το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί κατ' εξαίρεση να καθορίζει συγκεκριμένα όρια συναλλαγών, όπως μικρές ταμειακές συναλλαγές, για τα οποία δεν απαιτείται πρόσθετος έλεγχος πριν τη λογιστικοποίησή τους.

21.4. Κάθε ελεγμένη, κατά τα ανωτέρω, πράξη ή πράξεις καταχωρείται στο λογιστικό σύστημα έγκαιρα, με ακρίβεια και με όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα εφαρμοζόμενα λογιστικά πρότυπα και αρχές.

21.5. Τόσο η αρχική αναγνώριση όσο και οι μεταγενέστερες αποτιμήσεις κάθε περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης, καθώς και η επίδραση των τελευταίων στα αποτελέσματα ή την καθαρή θέση, θα πραγματοποιούνται με τον τρόπο που προβλέπεται στα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.

21.6. Οι ανοικτές θέσεις από συναλλαγές που ενέχουν κινδύνους αγοράς θα συμφωνούνται τουλάχιστον κάθε μήνα (reconciliation).

21.7. Διασφαλίζεται με κατάλληλες διαδικασίες η συστηματική και ασφαλής τήρηση των αρχείων για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο, από τον κατά περίπτωση προβλεπόμενο από το θεσμικό πλαίσιο, ελάχιστο χρόνο και με τρόπο που θα επιτρέπει την πραγματοποίηση ελέγχων μεταγενέστερα (ενσωμάτωση audit trails) και την αναπαραγωγή όλων των συναλλαγών κατά χρονολογική σειρά, την υποστήριξη κάθε καταχωρημένου στοιχείου με πρωτότυπα δικαιολογητικά και την τεκμηρίωση οποιασδήποτε μεταβολής στα υπόλοιπα των λογαριασμών, με αναλυτικά στοιχεία για τις κινήσεις που μεσολάβησαν .

21.8. Διενεργούνται περιοδικοί αλλά και έκτακτοι έλεγχοι επί των διενεργούμενων λογιστικών καταχωρίσεων, ώστε να παρακολουθείται η πιστή εφαρμογή των εγκεκριμένων μεθόδων αποτίμησης των στοιχείων του ισολογισμού και αναγνώρισης του αποτελέσματος.

21.9. Ειδικότερα όσον αφορά τις υποβαλλόμενες στις εποπτικές αρχές οικονομικές πληροφορίες και στοιχεία θα διασφαλίζεται ότι:

21.9.1. Είναι πλήρεις, έγκυρες και βασίζονται σε λογιστικά στοιχεία, και προκειμένου περί εξωλογιστικών υπολογισμών ή εκτιμήσεων, ότι έχουν διενεργηθεί με ορθό και κατάλληλα τεκμηριωμένο τρόπο.

21.9.2. Υποβάλλονται αρμοδίως εντός των καθορισμένων προθεσμιών.

21.10. Υπάρχουν καταγεγραμμένες διαδικασίες για την επιλογή και την απόκτηση του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού καθώς και για την επαρκή στελέχωση των αρμοδίων υπηρεσιών, ανάλογα με τις εκάστοτε επιχειρησιακές ανάγκες, τις προοπτικές εξέλιξης του μεγέθους και της φύσης των εργασιών και τις οικονομικές δυνατότητες του πιστωτικού-χρηματοδοτικού ιδρύματος, προκειμένου να διασφαλίζεται, ανά πάσα στιγμή, η επαρκής και αποτελεσματική λογιστική και μηχανογραφική υποστήριξη των εργασιών του.

21.11. Υφίστανται τα απαραίτητα μέσα και εφεδρικά αρχεία δεδομένων, στο πλαίσιο της απαιτούμενης διασφάλισης για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος (Κεφ. IV – ενότητα Α – παρ. 2.8.2.).

21.12. Η Τράπεζα της Ελλάδος αναμένει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα θα τηρούν συστήματα που θα διασφαλίζουν την παρακολούθηση, συνολικά, ανά πελάτη, των υπολοίπων και των συναλλαγών που αφορούν ιδίως δάνεια και καταθέσεις, τόσο για την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων, όσο και για την υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων προς τις εποπτικές αρχές, το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και άλλους φορείς.

Συστήματα πληροφορικής.

22.1. Η λειτουργία των Συστημάτων Πληροφορικής στοχεύει, αφενός στην αποτελεσματική υποστήριξη της επιχειρησιακής στρατηγικής των πιστωτικών ιδρυμάτων, αφετέρου στην ασφαλή διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση των κρίσιμων επιχειρησιακών πληροφοριών. Παράλληλα, η αυξημένη ανάγκη χρήσης συστημάτων πληροφορικής από τα πιστωτικά ιδρύματα, σε συνδυασμό με την τυχόν ανάθεση κρίσιμων έργων πληροφορικής σε τρίτους, ενισχύει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων με σημαντικότερη αυτή του λειτουργικού κινδύνου. Οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να προσδιορίζονται, να εντοπίζονται έγκαιρα και να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά.

22.2. Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία των Συστημάτων Πληροφορικής, τα πιστωτικά ιδρύματα υλοποιούν το πλαίσιο αρχών ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής που αναφέρεται στο Παράρτημα 2 της παρούσας Πράξης.

Κανονιστική συμμόρφωση.

23.1. Το Δ.Σ. του πιστωτικού ιδρύματος διασφαλίζει την ύπαρξη πολιτικής για την κανονιστική συμμόρφωση και αποτελεσματικού συστήματος εφαρμογής της, που αξιολογούνται από αυτό ετησίως. Η πολιτική κανονιστικής συμμόρφωσης αποσκοπεί:

23.1.1. στην αντιμετώπιση των πάσης φύσεως επιπτώσεων από τυχόν αδυναμία συμμόρφωσης του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του ομίλου του και των επιχειρήσεων προς τις οποίες έχουν εκχωρηθεί δραστηριότητες (Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης) προς το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς επίσης τους κώδικες δεοντολογίας στους οποίους τα πιστωτικά ιδρύματα προσχωρούν και

23.1.2. στη διαχείριση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων. Διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση αυτή δεν επεκτείνεται στην αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του έργου των καθ' ύλην αρμοδίων μονάδων.

23.2. Για την υλοποίηση της ως άνω πολιτικής θεσπίζεται Λειτουργία ή Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο κεφ. V - ενότητα γ.

III. Βασικές αρχές και κριτήρια σε επίπεδο ομίλου.

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτελεσματική ενσωμάτωση στη στρατηγική του ομίλου τους, σχετικά με τα θέματα

οργάνωσης και ΣΕΕ, των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των οποίων διατηρούν τον έλεγχο, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 2076/1992, όπως ισχύει, ή που υπόκεινται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με το Π.Δ. 267/1995, όπως ισχύει και ενοποποιούνται με την ολική ή αναλογική μέθοδο. Ιδιαίτερα θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι :

1.1. Τα συστήματα και οι διαδικασίες που εφαρμόζουν οι παραπάνω επιχειρήσεις, καθώς και οι νεοαποκτούμενες επιχειρήσεις (από συγχωνεύσεις, εξαγορές) είναι συμβατά μεταξύ τους και είναι προσαρμοσμένα τόσο στις ανάγκες της οργανωτικής δομής του ομίλου όσο και στις κατ' ιδίαν ιδιαιτερότητες κάθε εταιρείας του ομίλου ή ότι καθορίζεται ρεαλιστικό, κατά περίπτωση, χρονοδιάγραμμα αντίστοιχης προσαρμογής τους.

1.2. Οι σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται παρακολουθούνται και ελέγχονται σε επίπεδο ομίλου.

1.3. Οι πιο πάνω επιχειρήσεις διαθέτουν επαρκείς διαδικασίες για την παραγωγή και διάθεση των πληροφοριών και στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση και για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις διατάξεις της παρούσας και, ιδίως, για την εφαρμογή των διατάξεων του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία II).

2. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ανωτέρω γενικών αρχών, οι Επιτροπές και οι υπηρεσιακές μονάδες που προβλέπονται στην παρούσα Πράξη ή συστήνονται από τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα, διατυπώνουν γνώμη για την επιλογή και την καταλληλότητα των επικεφαλής των αντίστοιχων μονάδων των θυγατρικών και αξιολογούν την αποδοτικότητα των μονάδων αυτών.

3. Το Δ.Σ. του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος διασφαλίζει, με τον κατάλληλο συντονισμό και συμφωνίες, ότι οι αρμοδιότητες της επίβλεψης και της ενιαίας στρατηγικής δεν αναιρούν τις ευθύνες των διοικητικών οργάνων των θυγατρικών επιχειρήσεων και δεν οδηγούν σε μη απαιτούμενες επικαλύψεις. Επίσης, καθορίζει την κατανομή ευθυνών, τα μέτρα συντονισμού και την ανάθεση, όπου απαιτείται, ειδικών αρμοδιοτήτων σε εταιρίες του ομίλου ως προς τη διαχείριση ιδίως των σημαντικών κινδύνων, τον εσωτερικό έλεγχο, τη λειτουργία κανονιστικής συμμόρφωσης και την εφαρμογή των διατάξεων περί της πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

4. Διευκρινίζεται ότι:

4.1. Σε ότι αφορά τις ενοποπιούμενες στις οικονομικές καταστάσεις του πιστωτικού ιδρύματος επιχειρήσεις που δεν ανήκουν στο χρηματοπιστωτικό τομέα, θα πρέπει να λαμβάνονται από το πιστωτικό ίδρυμα προσαρμοσμένα αναλόγως μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται σε επίπεδο ομίλου η επίτευξη των στόχων της παρούσας Πράξης.

4.2. Σε περίπτωση που οι ελεγχόμενες από το πιστωτικό ίδρυμα επιχειρήσεις της παρ. 1 είναι εγκατεστημένες εκτός Ελλάδος, τυχόν σημαντική ασυμβατότητα σε επίπεδο ομίλου, που προκύπτει από την αντίστοιχη εφαρμογή των εθνικών διατάξεων της χώρας υποδοχής δεν θα αντιμετωπίζεται, αυτή καθεαυτή, ως παραβίαση των διατάξεων της παρούσας. Όμως, η Τράπεζα της Ελλάδος θα ενημερώνεται από το άμεσα εποπτευόμενο από αυτήν μητρικό πιστωτικό ίδρυμα για τα μέτρα που λαμβάνει για την

αντιμετώπιση των πιο πάνω καταστάσεων και θα αξιολογεί την καταλληλότητά τους, ιδίως δε όσων αφορούν τα θέματα πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

IV. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΕΕ

A. Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) και της Διοίκησης.

1. Ανεξάρτητα από την οργανωτική διάρθρωση κάθε πιστωτικού ιδρύματος καθορίζονται τα εξής:

1.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ. Σ.) οφείλει να διαθέτει, ως σύνολο, επαρκείς γνώσεις και εμπειρία τουλάχιστον για τις σημαντικότερες των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος, ώστε να έχει τη δυνατότητα άσκησης εποπτείας επί του συνόλου των λειτουργιών είτε άμεσα είτε μέσω των Επιτροπών που θεσμοθετούνται υποχρεωτικά ή κατά τη διακριτική ευχέρεια του πιστωτικού ιδρύματος με βάση την παρούσα Πράξη. Το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να διασφαλίζει τη συμμετοχή στο Δ.Σ. τουλάχιστον ενός ή στην περίπτωση που πληρούται η προϋπόθεση της παρ. 2.2. της ενότητας Β του παρόντος Κεφαλαίου, δύο μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μελών.

Για την αποφυγή περιπτώσεων σύγκρουσης καθηκόντων η Τράπεζα της Ελλάδος κρίνει σκόπιμο τα πιστωτικά ιδρύματα να υιοθετούν τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης που αφορούν, ιδίως, το διαχωρισμό των εκτελεστικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων των μελών του Δ.Σ., περιλαμβανομένου του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου από τις εκτελεστικές αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου.

2. Το Δ.Σ. έχει, γενικά, την ευθύνη για τη συνεπή εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Πράξης και μεταξύ άλλων την ευθύνη:

2.1. Του στρατηγικού προσανατολισμού του πιστωτικού ιδρύματος της επαναξιολόγησής του και της υιοθέτησης κατάλληλων πολιτικών που αποσκοπούν στη διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ.

2.2. Της ύπαρξης κατάλληλης πολιτικής, τόσο για τη διαχείριση κινδύνων με καθορισμό των εκάστοτε αποδεκτών ανωτάτων ορίων ανάληψης κινδύνου, όσο και για την κανονιστική συμμόρφωση.

2.3. Της διαμόρφωσης του κατάλληλου εσωτερικού περιβάλλοντος, που διασφαλίζει ότι κάθε στέλεχος σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα του πιστωτικού ιδρύματος κατανοεί τόσο τη φύση κάθε κινδύνου που σχετίζεται με τις δραστηριότητες στις οποίες μετέχει ή εποπτεύει, όσο και την ανάγκη της αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους, αναγνωρίζει τη σημασία των ελεγκτικών διαδικασιών και διευκολύνει την εφαρμογή τους.

2.4. Της υιοθέτησης Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς που εφαρμόζεται από τη Διοίκηση και το σύνολο του προσωπικού του πιστωτικού ιδρύματος επί τη βάση των γενικώς αποδεκτών αρχών (επιμέλεια, αποτελεσματικότητα, υπευθυνότητα, ευπρέπεια στις σχέσεις με το κοινό, μη αίτηση ή αποδοχή ασυνήθους αξίας ωφελημάτων, τήρηση επαγγελματικού απορρήτου κλπ).

2.5. Της παροχής στη Διοίκηση και τις υπηρεσιακές μονάδες όλων των απαραίτητων μέσων για την υλοποίηση του έργου τους.

2.6. Της ακρίβειας των δημοσιευομένων ετήσιων και περιοδικών οικονομικών καταστάσεων του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου, σε ατομική και ενοποιημένη βάση αντίστοιχα, καθώς και των υποβαλλομένων στην Τράπεζα της Ελλάδος και τις άλλες εποπτικές αρχές στοιχείων.

2.7. Της διασφάλισης ότι η λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα από το θεσμικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς και τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα ως προς την επιλογή και τυχόν αντικατάσταση των στελεχών που κατέχουν καίριες θέσεις.

2.8. Της ύπαρξης καταγεγραμμένων διαδικασιών (ανάθεση συγκεκριμένων ρόλων και συντονισμό τους, εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για επικοινωνία με την Τράπεζα της Ελλάδος ή και άλλες αρχές, εναλλακτικές πηγές κάλυψης αναγκών ρευστότητας κλπ) που θα διασφαλίζουν:

2.8.1. την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που θέτουν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος και

2.8.2. την αποκατάσταση και απρόσκοπτη συνέχιση της επιχειρησιακής του λειτουργίας.

3. Η Διοίκηση, η οποία για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας Πράξης νοείται ως το ανώτατο διοικητικό όργανο με εκτελεστικές αρμοδιότητες, έχει μεταξύ άλλων την ευθύνη:

3.1. Της συνεπούς υλοποίησης της εγκεκριμένης από το Δ.Σ. επιχειρησιακής στρατηγικής και της εξειδίκευσής της με τη χάραξη κατάλληλης για κάθε λειτουργία πολιτικής, τον καθορισμό επιμέρους στόχων για κάθε τομέα δραστηριότητας, διοικητικό όργανο και υπηρεσιακή μονάδα. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και :

3.1.1. Η υλοποίηση της εγκεκριμένης από το Δ.Σ. πολιτικής διαχείρισης κινδύνων.

3.1.2. Ο καθορισμός των επιμέρους ορίων και των αρμοδιοτήτων κάθε υπηρεσιακής μονάδας στη διαχείριση των κινδύνων και η αξιολόγηση της απόδοσής της.

3.1.3. Ο διαρκής έλεγχος της διαχείρισης των κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος μέσα στα εγκεκριμένα από το Δ.Σ. όρια ανάληψης.

3.2. Της ανάπτυξης και ενσωμάτωσης των μηχανισμών και διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου, που προσιδιάζουν στο εύρος, το μέγεθος και τη φύση των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος, της περιοδικής αξιολόγησης των σημαντικών, από πλευράς επιπτώσεων, δυσλειτουργιών και της εν γένει αποτελεσματικής εφαρμογής του ΣΕΕ.

B. Επιτροπές του Δ.Σ. ή της Διοίκησης

1. Γενικοί όροι

1. Ανάλογα με το μέγεθος του πιστωτικού ιδρύματος και την πολυπλοκότητα των εργασιών του, το Δ.Σ. υποβοηθείται στο έργο του από Επιτροπές στις οποίες μπορεί να αναθέτει αρμοδιότητες σχετικά με το ΣΕΕ, προσδιορίζοντας σαφώς τα καθήκοντα, τη σύνθεση και τις διαδικασίες λειτουργίας τους, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την εσωτερική του

συνοχή, τη συμπληρωματικότητα και τον απαιτούμενο συντονισμό. Το Δ.Σ. διατηρεί για τις εν λόγω αρμοδιότητες την τελική ευθύνη, εκτός εάν προβλέπεται ρητά από διατάξεις της νομοθεσίας αυξημένος βαθμός ανεξαρτησίας έναντι του Δ.Σ. για συγκεκριμένες αρμοδιότητες (όπως π.χ. της Επιτροπής Ελέγχου), οπότε και γνωστοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Το Δ.Σ. ορίζει από τα μέλη του τον Πρόεδρο των Επιτροπών και καθορίζει τη συχνότητα της περιοδικής εναλλαγής των μελών τους (rotation). Οι σχετικές αποφάσεις καταγράφονται στα πρακτικά του Δ.Σ.

2. Για λόγους ισότητας όρων ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και αποτελεσματικότητας και υπό την επιφύλαξη των παράλληλα ισχυουσών διατάξεων της νομοθεσίας για τη σύσταση Επιτροπών από το Δ.Σ, καθορίζονται τα εξής:

2.1. Συστήνεται υποχρεωτικά από τα πιστωτικά ιδρύματα Επιτροπή Ελέγχου (ενότητα 2α του κεφαλαίου αυτού), εφόσον αυτά :

2.1.1. έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά ή

2.1.2. διατηρούν θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό ή

2.1.3. το ενεργητικό τους υπερβαίνει το ποσό των 100 εκατ. ευρώ.

2.2. Συστήνεται υποχρεωτικά Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ενότητα 2β του κεφαλαίου αυτού) σε περίπτωση που πληρούται μία από τις προϋποθέσεις των ανωτέρω παρ. 2.1.1 και 2.1.2 του παρόντος κεφαλαίου και το εντός και εκτός ισολογισμού ενεργητικό του πιστωτικού ιδρύματος υπερβαίνει το ποσό των 10 δισ. ευρώ.

Κατ' απόκλιση από τα προαναφερόμενα, το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να αναθέσει, με γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος των λόγων που επιβάλουν τη χρήση της εν λόγω δυνατότητας, τις αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής τουλάχιστον σε ένα εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε θέματα διαχείρισης κινδύνων.

2.3. Δεν απαιτείται η σύσταση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων από το πιστωτικό ίδρυμα στην περίπτωση που τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται σε επίπεδο ομίλου από αντίστοιχη Επιτροπή και καλύπτουν ρητά και το πιστωτικό ίδρυμα.

2.4. Λοιπές Επιτροπές.

2.4.1. Τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν πληρούν τις ως άνω προϋποθέσεις (παρ. 2.1. και 2.2.) αποφασίζουν για τη σύσταση ανάλογων οργάνων στη βάση της αρχής του κόστους/οφέλους και εν γένει αποτελεσματικότητας, τα οποία και γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

2.4.2. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η σύσταση πρόσθετων Επιτροπών, Εκτελεστικής(ών) Επιτροπής(ών) στο επίπεδο της Διοίκησης, η ανάθεση πρόσθετων αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, ή ειδικών αρμοδιοτήτων σε Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO), Επιτροπή Αμοιβών, κλπ.

2.4.3. Διευκρινίζεται ότι η σύσταση της ειδικής συντονιστικής επιτροπής για την Πληροφορική (I.T. Steering Committee), της οποίας ο Πρόεδρος συνιστάται να είναι μέλος της Διοίκησης, διέπεται από τις διατάξεις του Παραρτήματος 2 (Κεφ. Α1, παρ.

2). Σε ό,τι αφορά την αρμοδιότητα αξιολόγησης της ανάλυσης και διαχείρισης των κινδύνων που σχετίζονται με τα συστήματα πληροφορικής, εναπόκειται στην κρίση του Δ.Σ. η ανάθεσή της στην εν λόγω Επιτροπή ή στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, όπου υπάρχει.

2. Αρμοδιότητες

α) Επιτροπή Ελέγχου

1.1. Η Επιτροπή Ελέγχου (ΕΕ) ορίζεται από το Δ.Σ. και απαρτίζεται από μη εκτελεστικά μέλη του, κατ' ελάχιστον τρία. Από τα εν λόγω μέλη, το ένα τουλάχιστον είναι ανεξάρτητο, κατά την έννοια του Ν. 3016/2002, με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σε λογιστικής και ελεγκτικής φύσεως θέματα.

1.2. Σε περιπτώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων (με έδρα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό), η συμμετοχή στην Επιτροπή Ελέγχου εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. της μητρικής, υπό την επιφύλαξη της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, δεν έρχεται σε αντίθεση με την ως άνω διάταξη της παρούσας.

2.1. Τα μέλη της Επιτροπής δεν πρέπει να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Επιτροπής. Η συμμετοχή στην Επιτροπή Ελέγχου δεν αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ.

2.2. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία για την επίβλεψη των ελεγκτικών διαδικασιών και των λογιστικών θεμάτων που απασχολούν την Επιτροπή ενώ παράλληλα η Επιτροπή Ελέγχου, ως σύνολο, πρέπει να διαθέτει την κατάρτιση και την εμπειρία που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση του έργου της, περιλαμβανομένης της γνώσης για το ευρύτερο περιβάλλον λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος (εντός και εκτός της χώρας) και για τα συστήματα πληροφορικής.

2.3. Η λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου διέπεται από Κανονισμό στον οποίο καθορίζονται η διάρκεια, τα μέλη, η συχνότητα εναλλαγής τους, οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων καθώς και τα κύρια καθήκοντά της, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται:

2.3.1. Η παρακολούθηση και η ετήσια αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε ατομική βάση και σε επίπεδο ομίλου, εφόσον πρόκειται για μητρική, με βάση τα σχετικά στοιχεία και πληροφορίες της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης, τις διαπιστώσεις και παρατηρήσεις των εξωτερικών ελεγκτών (τακτικών ορκωτών ελεγκτών λογιστών), καθώς και των εποπτικών αρχών.

2.3.2. Η επίβλεψη και η αξιολόγηση των διαδικασιών (βλ. και αρμοδιότητες του Δ.Σ.) κατάρτισης των δημοσιευμένων ετήσιων και, εφόσον συντρέχει σχετική υποχρέωση και, περιοδικών οικονομικών καταστάσεων, του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.

2.3.3. Η επίβλεψη του διενεργούμενου από τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του πιστωτικού ιδρύματος και η σε τακτική βάση συνεργασία μαζί τους. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, η Επιτροπή ζητά από τους εν λόγω ελεγκτές να αναφέρουν τα τυχόν προβλήματα ή αδυναμίες που

εντόπισαν στο ΣΕΕ κατά τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα.

2.3.4. Η υποβολή πρότασης προς το Δ.Σ. για την επιλογή των εξωτερικών ελεγκτών (νοουμένων ως των τακτικών ορκωτών ελεγκτών λογιστών). Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης, όποτε το κρίνει σκόπιμο, πρόταση για την αντικατάσταση ή την εναλλαγή τους.

2.3.5. Η διασφάλιση της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία (σήμερα άρθρο 12 ν. 3148/2003) των ορκωτών ελεγκτών λογιστών.

2.3.6. Η υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί και η παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων που αποφασίζονται από το Δ.Σ. (follow up).

2.3.7. Η υποβολή προτάσεων για τις ειδικές περιοχές όπου επιβάλλεται η διενέργεια πρόσθετων ελέγχων από τους εσωτερικούς, ή εξωτερικούς ελεγκτές.

2.3.8. Η αξιολόγηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί, τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται από μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, των συστημάτων και του επιπέδου των κινδύνων και την εν γένει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της.

3.1. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μία φορά κάθε τρίμηνο, ή και έκτακτα και μπορεί να προσκαλεί μέλη της Διοίκησης και οποιοδήποτε άλλο στέλεχος ή εμπειρογνώμονα, η παρουσία του οποίου, κατά την κρίση της, απαιτείται. Η Επιτροπή τηρεί πρακτικά και ενημερώνει εγγράφως το Δ.Σ. για τα αποτελέσματα του ελεγκτικού της έργου.

3.2. Ο πρόεδρος της Επιτροπής ενημερώνει επίσης το Δ.Σ. για το έργο της Επιτροπής στα πλαίσια των συνεδριάσεων του Δ.Σ.

4.1. Θα ανατίθεται περιοδικά, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, τουλάχιστον ανά τριετία, από κάθε πιστωτικό ίδρυμα σε τρίτους, πλην των τακτικών, ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία, η αξιολόγηση της επάρκειας του ΣΕΕ σε ατομική και ενοποιημένη βάση, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο Παράρτημα 3 της παρούσας Πράξης. Η σχετική έκθεση αξιολόγησης θα γνωστοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) εντός του πρώτου εξαμήνου, μετά από τη λήξη της τριετίας, έτους. Η ελεγκτική εταιρεία και οι ορκωτοί ελεγκτές που αναλαμβάνουν την εργασία αυτή θα εναλλάσσονται, τουλάχιστον, μετά από δύο διαδοχικές αξιολογήσεις.

4.2. Κατά την ανάθεση έργου στους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που διενεργούν την ανά τριετία αξιολόγηση, θα τους παρέχεται εξουσιοδότηση για την ενημέρωση της Τράπεζας της Ελλάδος, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρων 18 και 21 του Ν. 2076/1992, όπως εκάστοτε ισχύει.

5. Οι πληροφορίες και οι διαπιστώσεις των εξωτερικών ελεγκτών των οικονομικών καταστάσεων του πιστωτικού ιδρύματος θα συζητούνται τριμερώς, μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος, των εξωτερικών ελεγκτών και της Τράπεζας της Ελλάδος, και σε ειδικές περιπτώσεις και διμερώς, μεταξύ των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και της Τράπεζας της Ελλάδος (με σχετική ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων), σύμφωνα και με τα οριζόμενα

στο εκάστοτε ισχύον Ελληνικό Ελεγκτικό Πρότυπο που αφορά στην επικοινωνία με τις Ρυθμιστικές και Εποπτικές αρχές.

β) Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

1.1. Το Δ.Σ. αναθέτει, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 2.2 - ενότητα Β1 του κεφ. IV, τις σχετικές με τη διαχείριση κινδύνων αρμοδιότητες σε Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) (ή εναλλακτικά στα δύο μέλη του Δ.Σ. κατά τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2.2 - ενότητα Β1 του κεφ. IV), ώστε να καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων περιλαμβανομένου του λειτουργικού και να διασφαλίζεται ο ενοποιημένος έλεγχός τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο πιστωτικού ιδρύματος και ομίλου.

1.2. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ορίζεται από το Δ.Σ. και απαρτίζεται από μέλη του με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων, εκ των οποίων ένα τουλάχιστον μέλος είναι εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό.

2.1. Η λειτουργία της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων διέπεται από Κανονισμό στον οποίο καθορίζονται η διάρκεια, τα μέλη, η συχνότητα εναλλαγής τους, οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων καθώς και τα κύρια καθήκοντά της, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τουλάχιστον οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

2.1.1. Διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους επιχειρηματικούς στόχους του πιστωτικού ιδρύματος, σε ατομικό και σε επίπεδο ομίλου και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων σε τεχνικά μέσα και προσωπικό.

2.1.2. Μεριμνά για την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωσή του στη διαδικασία λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων (π.χ. αποφάσεων που αφορούν την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την προσαρμοσμένη ανάλογα με τον κίνδυνο τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και τον υπολογισμό της αποδοτικότητας και την κατανομή κεφαλαίων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο) σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων/μονάδων του πιστωτικού ιδρύματος και των θυγατρικών του.

2.1.3. Καθορίζει τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων ως προς την αναγνώριση, πρόβλεψη, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με την εκάστοτε ισχύουσα επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.

2.1.4. Λαμβάνει και αξιολογεί τις υποβαλλόμενες ανά τρίμηνο αναφορές της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, ενημερώνει το Δ.Σ. σχετικά με τους σημαντικότερους κινδύνους που έχει αναλάβει το πιστωτικό ίδρυμα και διαβεβαιώνει για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή της διάρθρωσης των δραστηριοτήτων τους μπορούν να εφαρμόσουν διαφορετική συχνότητα αξιολόγησης.

2.2. Σε κάθε περίπτωση όμως, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογεί σε ετήσια βάση:

2.2.1. την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου του και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου,

2.2.2. την καταλληλότητα των ορίων, την επάρκεια των προβλέψεων και την εν γένει επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανομένων κινδύνων,

τουλάχιστον με βάση την ετήσια έκθεση του επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων και του σχετικού αποσπάσματος της έκθεσης της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης (Κεφ. V – Ενότητα α – παρ. 2.13.2.β έως και δ).

2.3. Προβλέπει για τη διενέργεια τουλάχιστον ετήσιων προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τους κινδύνους αγοράς, πιστωτικό, ρευστότητας και ανάλογων τεχνικών για το λειτουργικό κίνδυνο.

2.4. Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στο Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μία φορά κάθε τρίμηνο, ή και έκτακτα και καλεί οποιοδήποτε μέλος της Διοίκησης ή στέλεχος θεωρεί σκόπιμο. Η Επιτροπή τηρεί πρακτικά και ενημερώνει εγγράφως το Δ.Σ. για τα αποτελέσματα του έργου της.

4. Ο πρόεδρος της Επιτροπής ενημερώνει επίσης το Δ.Σ. για το έργο της Επιτροπής [στα πλαίσια των συνεδριάσεων του Δ.Σ.].

V. ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

α. Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης

1. Σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να υπάρχει υπηρεσιακή Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης (ΜΕΕ), η οποία:

1.1. Είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών.

1.2. Αναφέρεται, για τα θέματα αρμοδιότητάς της, στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και στη Διοίκηση, μετά από τον καθορισμό των κατάλληλων προϋποθέσεων που θα διασφαλίζουν την ανεξαρτησία της ΜΕΕ.

2. Στις κύριες αρμοδιότητες της ΜΕΕ εντάσσονται:

2.1. Η διενέργεια ελέγχων προκειμένου να διαμορφωθεί αντικειμενική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη άποψη για την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ, σε επίπεδο πιστωτικού ιδρύματος και του ομίλου του οποίου είναι επικεφαλής.

2.2. Η διενέργεια ειδικών ελέγχων, στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις για βλάβη των συμφερόντων του πιστωτικού ιδρύματος ή των εταιρειών του ομίλου, με σκοπό τη διεξοδική εξέταση του θέματος και την εξακρίβωση της έκτασης της τυχόν ζημίας.

2.3. Η αξιολόγηση, μέσω των ελέγχων που διενεργεί, του βαθμού εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για τη διαχείριση κινδύνων και τον υπολογισμό των παραμέτρων στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση της κεφαλαιακής

επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του ομίλου, όπου προβλέπεται, καθώς και του βαθμού ενσωμάτωσης του συστήματος διαχείρισης κινδύνων στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων (use tests).

2.4. Η επιβεβαίωση προς την Τράπεζα της Ελλάδος της πληρότητας και εγκυρότητας των πιο πάνω διαδικασιών και ειδικότερα των διαδικασιών εκτίμησης των παραμέτρων, στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση του ύψους της πιθανής ζημίας.

2.5. Η αξιολόγηση της οργανωτικής διάρθρωσης, κατανομής αρμοδιοτήτων και καθηκόντων και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και του βαθμού κατά τον οποίο έχουν καθιερωθεί κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης.

2.6. Η αξιολόγηση του έργου των τομέων εσωτερικού ελέγχου, όπου υπάρχουν, στις μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του ομίλου του.

2.7. Η αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας των συστημάτων και μηχανισμών που αφορούν την παραγωγή αξιόπιστης, πλήρους και έγκαιρης χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης, όπου αυτή κατά περίπτωση παρέχεται.

2.8. Η αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής, κατά τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα 2 (Κεφ. Δ), καθώς και των λογιστικών συστημάτων.

2.9. Η αξιολόγηση των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για την κανονιστική συμμόρφωση.

2.10. Η αξιολόγηση του βαθμού κατά τον οποίο τα συλλογικά όργανα και οι μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος καθώς και οι εταιρείες του ομίλου:

2.10.1. Χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα μέσα και τους πόρους που τους διατίθενται για τη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής.

2.10.2. Τηρούν τις κατευθύνσεις και τις διαδικασίες που έχουν αρμοδίως καθορισθεί με στόχο τη συστηματική παρακολούθηση και διαχείριση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται (π.χ. θέσπιση και τήρηση ορίων).

2.10.3. Μεριμνούν για την διασφάλιση της πληρότητας και ακρίβειας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για την κατάρτιση αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές,

2.10.4. Μεριμνούν για την ενσωμάτωση σε όλες τις διαδικασίες και συναλλαγές που διενεργούνται, των κατάλληλων προληπτικών και κατασταλτικών ελεγκτικών μηχανισμών και ασφαλιστικών δικλείδων (controls).

2.11. Η υποβολή προτάσεων για τη θεραπεία τυχόν αδυναμιών που εντοπίζονται στο ΣΕΕ, ή και τη βελτίωση των υφιστάμενων, διαδικασιών και πρακτικών, προκειμένου να επιτυγχάνονται πλήρως οι στόχοι του ΣΕΕ.

2.12. Η παρακολούθηση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των διορθωτικών μέτρων από τις ελεγχόμενες μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος και τις εταιρείες του ομίλου, για την επαρκή αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών και των παρατηρήσεων που καταγράφονται στις εκθέσεις των πάσης φύσεως ελέγχων (εσωτερικών ελεγκτών, εξωτερικών ελεγκτών, εποπτικών αρχών, φορολογικών αρχών κλπ), με σχετική ενημέρωση της Διοίκησης και της Επιτροπής Ελέγχου.

2.13. Η εύλογη και αντικειμενική διαβεβαίωση του Δ.Σ. και της Διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος σχετικά με τη επίτευξη των στόχων του ΣΕΕ, όσον αφορά το πιστωτικό ίδρυμα και τις εταιρείες του ομίλου του οποίου είναι επικεφαλής. Για το σκοπό αυτό η ΜΕΕ:

2.13.1. Ενημερώνει εγγράφως, το Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και τη Διοίκηση, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, καθώς και τις κατά περίπτωση αρμόδιες μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος για τις κυριότερες διαπιστώσεις των διενεργούμενων ελέγχων και για τις τυχόν συστάσεις στις οποίες έχει προβεί.

2.13.2. Υποβάλλει, εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους, στη Διοίκηση και μέσω της Επιτροπής Ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος έκθεση σχετικά με:

α) την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ στο πιστωτικό ίδρυμα και στις εταιρείες του ομίλου,

β) την αποτελεσματικότητα και την τήρηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και των συναφών πιστοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προβλέψεων (με επισήμανση των τυχόν μη καλυπτόμενων κινδύνων),

γ) την επάρκεια των διαδικασιών σε σχέση με την εσωτερική αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος,

δ) την εκτίμηση για την πληρότητα της διαδικασίας ή μεθοδολογίας υπολογισμού της απομείωσης της αξίας των δανείων και άλλων περιουσιακών στοιχείων και των τυχόν μεταβολών κατά τη διάρκεια της χρήσης,

καθώς και πρόγραμμα δράσης για τον επόμενο χρόνο.

Το απόσπασμα της έκθεσης που αφορά τις ανωτέρω περιπτώσεις (β) έως και (δ) υποβάλλονται και στην ΕΔΚ (κεφ. IV, ενότητα Β2β, παρ. 2.2.).

Διευκρινίζεται ότι στην ως άνω έκθεση θα περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι αντίστοιχες περιοχές/δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα 3 της παρούσας Πράξης (τριετής έκθεση ελεγκτών λογιστών). Τα τμήματα τουλάχιστον της έκθεσης που αφορούν στις ελεγχόμενες μονάδες θα τους κοινοποιούνται άμεσα για τις διορθωτικές ενέργειές τους.

2.14. Παρέχει στην Τράπεζα της Ελλάδος, κατά κανόνα εγγράφως, οποιαδήποτε στοιχεία ή πληροφορίες ζητηθούν, στο πλαίσιο της ειδικής νομοθεσίας για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (νοούμενης ως της πέραν των διατάξεων του Νόμου 3016/2002 νομοθεσίας, του Ν.Δ. 588/1948, του Α.Ν. 1965/1951, του Ν. 2076/1992 και του άρθρου 55^Α του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος), τα οποία αφορούν θέματα της αρμοδιότητάς της και διευκολύνει με κάθε δυνατό τρόπο το έργο της. (Για τις λοιπές εποπτικές αρχές εφαρμόζονται οι διατάξεις του Νόμου 3016/2002, άρθρο 8).

3. Για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η ΜΕΕ:

3.1. Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του ομίλου.

3.2. Διαθέτει έμπειρο και αριθμητικά επαρκές προσωπικό, το οποίο είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και δεν υπάγεται ιεραρχικά σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα

του πιστωτικού ιδρύματος. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να παρέχει εξαίρεση από την προϋπόθεση της αποκλειστικής απασχόλησης σε ορισμένες κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

4. Ο επικεφαλής της ΜΕΕ του πιστωτικού ιδρύματος:

4.1. Ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο (κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, όπου υπάρχει) και η τοποθέτησή του όπως και η τυχόν αντικατάστασή του γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος). Η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί την ευχέρεια να ζητήσει την αντικατάστασή του σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας ή επάρκειας για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.

4.2. Διαθέτει υψηλού επιπέδου γνώσεις και επαρκή εμπειρία επί ελεγκτικών μεθόδων και των βέλτιστων διεθνών πρακτικών.

4.3. Είναι αποκλειστικής και πλήρους απασχόλησης. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να παρέχει εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή σε ορισμένες κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.

4.4. Μεριμνά για την κατάλληλη οργανωτική δομή της ΜΕΕ, καθώς και για την εφαρμογή εκ μέρους της αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών σύμφωνα με τις βέλτιστες ελεγκτικές πρακτικές και τα πρότυπα του εσωτερικού ελέγχου.

4.5. Ενημερώνει εκ των υστέρων τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος για σημαντικές μεταβολές σε σχέση με την οργάνωση και λειτουργία της ΜΕΕ.

4.6. Εποπτεύει και συντονίζει τη δραστηριότητα των μονάδων εσωτερικού ελέγχου στις λοιπές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον υφίστανται, και στις εταιρείες του ομίλου.

4.7. Παρίσταται στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος.

5. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της εφαρμογής των συμφωνηθέντων και την τήρηση των διαδικασιών όσον αφορά την ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους (Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης).

β. Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων

1. Σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα θα υπάρχει υπηρεσιακή Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), η λειτουργία της οποίας θα διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

1.1. Είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών και αξιοποιούν την ανάλυση των κινδύνων που διενεργεί.

1.2. Αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητάς της, στη Διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ή και μέσω αυτής στο Δ.Σ.

2. Η ΜΔΚ υπόκειται στον έλεγχο της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων.

3. Η ΜΔΚ έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό, εξειδίκευση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ.. Ειδικότερα:

3.1. Χρησιμοποιεί τις κατάλληλες μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων τους οποίους εν γένει το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει ή στους οποίους μπορεί να εκτεθεί, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υποδειγμάτων (models) για την πρόβλεψη, αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, αντιστάθμιση, μείωση και αναφορά τους.

3.2. Εξειδικεύει (με τη συνεργασία των αρμόδιων εκτελεστικών μονάδων) τα όρια ανάληψης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ταυτοποιώντας/καθορίζοντας τις επιμέρους παραμέτρους κατά είδος κινδύνου και ανά κατηγορία αντισυμβαλλομένου, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, μετοχών, παραγώγων, επιχειρησιακό χώρο, λειτουργία, δραστηριότητα, προϊόν, σύστημα κλπ και παρακολουθεί την τήρησή τους, θεσπίζοντας τις κατάλληλες διαδικασίες.

3.3. Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system) σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια και εισηγείται για τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης, διαρκώς, ή και περιοδικά, αναλόγως της φύσεως των κινδύνων.

3.4. Εισηγείται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων τις κατάλληλες τεχνικές προσαρμογής των κινδύνων στα αποδεκτά επίπεδα.

3.5. Αξιολογεί περιοδικά την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων και προτείνει διορθωτικά μέτρα εφόσον κριθεί σκόπιμο.

3.6. Διενεργεί ετησίως (με στοιχεία τέλους έτους ή εξαμήνου) δοκιμές προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests) με σενάρια προσαρμοσμένα στη φύση των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος ή/και κατόπιν οδηγιών της Τράπεζας της Ελλάδος για όλες τις μορφές των κινδύνων και ιδίως του πιστωτικού, αγοράς, επιτοκίων και ρευστότητας, αναλύει τα αποτελέσματά τους, εισηγείται τις κατάλληλες πολιτικές και υποβάλλει τα σχετικά αποτελέσματα στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του έτους ή του εξαμήνου.

3.7. Συντάσσει τις απαιτούμενες για την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορές σε θέματα της αρμοδιότητάς της, τουλάχιστον ανά τρίμηνο. Τα πιστωτικά ιδρύματα που δεν υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή της διάρθρωσης των δραστηριοτήτων τους μπορούν να εφαρμόσουν διαφορετική συχνότητα.

3.8. Προσδιορίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και την εν γένει ανάπτυξη μεθοδολογιών εκτίμησής τους για την κάλυψη όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα και εισηγείται τις πολιτικές διαχείρισής τους.

4. Για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η ΜΔΚ:

4.1. Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του ομίλου, που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση του έργου της.

4.2. Διαθέτει επαρκές, ποσοτικά και ποιοτικά, προσωπικό με εξειδικευμένες γνώσεις, το οποίο είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

5. Ο επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων:

5.1. Ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο (κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, όπου υπάρχει) και η τοποθέτησή του όπως και η τυχόν αντικατάστασή του γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος). Η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί την ευχέρεια να ζητήσει την αντικατάστασή του σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας ή επάρκειας για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.

5.2. Διαθέτει υψηλού επιπέδου γνώσεις και επαρκή εμπειρία σε θέματα διαχείρισης κινδύνων, τις σχετικές μεθόδους και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

5.3. Συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των όρων των χρηματοδοτήσεων που δεν υπόκεινται σε προκαθορισμένες ή γενικές παραμέτρους.

5.4. Υποβάλλει ετησίως έκθεση στο Δ.Σ., μέσω της ΕΔΚ, σχετικά με τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΜΔΚ.

5.5. Συμμετέχει στη διατύπωση εισηγήσεων και προτάσεων άμεσα στη Διοίκηση και μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων στο Δ.Σ. για μεταβολές στη σύνθεση των χαρτοφυλακίων της τράπεζας για την αναδιάρθρωση/ρύθμιση υφιστάμενων δανείων και τη διαφοροποίηση της πολιτικής των προβλέψεων.

5.6. Συμμετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης από τις εποπτικές αρχές της επάρκειας του οικονομικού και εποπτικού κεφαλαίου.

5.7. Εποπτεύει και συντονίζει τη δραστηριότητα των μονάδων διαχείρισης κινδύνων, εφόσον υφίστανται, στις λοιπές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος και στις εταιρείες του ομίλου.

γ. Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

1.1. Στην περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα πληροί μία από τις προϋποθέσεις των παρ. 2.1.1. και 2.1.2. του Κεφ. IV – ενότητα Β1 - ή το σύνολο των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων του ενεργητικού του υπερβαίνει το ποσό των € 10 δισεκ., συστήνεται υποχρεωτικά Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Εναλλακτικά της υποχρέωσης αυτής, τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να αναθέτουν τα αντίστοιχα καθήκοντα σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους, μετά από έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία θα αξιολογεί την παροχή της σχετικής δυνατότητας με βάση την πολυπλοκότητα των εργασιών του πιστωτικού ιδρύματος και τους αναλαμβανόμενους από αυτό κινδύνους.

1.2. Στα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα τα προαναφερόμενα καθήκοντα εκτελούνται από εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους.

2. Η μονάδα (ή τα εξουσιοδοτημένα, κατά τα ανωτέρω πρόσωπα), θα υπάγεται/ονται στη Διοίκηση και θα υποβάλλει/ουν αναφορές, τουλάχιστον ετησίως, για θέματα της αρμοδιότητάς της/τους και στο Δ.Σ.

3. Η εν λόγω μονάδα (ή τα εξουσιοδοτημένα, κατά τα ανωτέρω πρόσωπα) θα είναι διοικητικά ανεξάρτητη/α, θα διασφαλίζεται η αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την

άσκηση των αρμοδιοτήτων της / τους και θα έχει/έχουν τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της/τους.

4. Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ή τα εξουσιοδοτημένα, κατά τα ανωτέρω πρόσωπα) υπόκειται/νται στο έλεγχο της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών της κανονιστικής συμμόρφωσης.

5. Ως προς τη Μονάδα (ή Λειτουργία) Κανονιστικής Συμμόρφωσης καθορίζονται τα εξής:

5.1. Διευθύνεται από επιλεγμένο πρόσωπο με επαρκείς γνώσεις των τραπεζικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, η τοποθέτηση και η τυχόν αντικατάστασή του οποιού θα γνωστοποιούνται στην ΤτΕ. Η ΤτΕ διατηρεί τη ευχέρεια να ζητήσει την αντικατάσταση του προσώπου αυτού σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας ή επάρκειας για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.

5.2. Έχει ως έργο τη θέσπιση και εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και την εκπόνηση σχετικού ετήσιου προγράμματος με στόχο να επιτυγχάνεται έγκαιρα η πλήρης και διαρκής συμμόρφωση του πιστωτικού ιδρύματος προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και τους εσωτερικούς κανονισμούς του πιστωτικού ιδρύματος και να υφίσταται ανά πάσα στιγμή πλήρης εικόνα για το βαθμό επίτευξης του στόχου αυτού.

5.3. Ενημερώνει τη Διοίκηση και το Δ.Σ. του πιστωτικού ιδρύματος για κάθε διαπιστωθείσα σημαντική παράβαση του κατά τα ως άνω ρυθμιστικού πλαισίου ή τυχόν σημαντικές ελλείψεις.

5.4. Σε περίπτωση τροποποιήσεων του εκάστοτε ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου, παρέχει σχετικές οδηγίες για την αντίστοιχη προσαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών και του εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου που εφαρμόζονται από τις υπηρεσιακές μονάδες του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και από τα καταστήματα και τις θυγατρικές εταιρείες εσωτερικού και εξωτερικού. Διασφαλίζει τη διαρκή ενημέρωση των υπαλλήλων για τις εξελίξεις στο σχετικό με τις αρμοδιότητές τους ρυθμιστικό πλαίσιο, με τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

5.5. Συντονίζει το έργο των υπευθύνων κανονιστικής συμμόρφωσης (compliance officers) των καταστημάτων εξωτερικού του πιστωτικού ιδρύματος και των θυγατρικών εταιρειών εσωτερικού και εξωτερικού, ώστε όλες οι μονάδες να συμμορφώνονται πλήρως με τις ισχύουσες διατάξεις κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου.

5.6. Διασφαλίζει, με κατάλληλες διαδικασίες, την τήρηση των προθεσμιών για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το κατά τα ως άνω ρυθμιστικό πλαίσιο και παρέχει σχετική διαβεβαίωση προς το Δ.Σ..

5.7. Διασφαλίζει ότι το πιστωτικό ίδρυμα συμμορφώνεται με το κανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ο επικεφαλής μπορεί, κατά την κρίση του πιστωτικού ιδρύματος, και για λόγους αποτελεσματικότητας ή κόστους/οφέλους να αναλαμβάνει και τις ειδικές θεσμικές αρμοδιότητες στον τομέα αυτό κατά τα προβλεπόμενα (Ν.2331/1995, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3424/2005, Εγκύκλιος ΤτΕ 16/2.8.2004, όπως εκάστοτε ισχύει), να εισηγείται μέτρα ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των

υποχρεώσεων και να λειτουργεί ως σημείο επικοινωνίας, για τα θέματα ευθύνης του, με τις αρμόδιες αρχές και τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος παρέχοντας τις αναγκαίες πληροφορίες.

5.8. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας καθορίζονται οι κατάλληλες διαδικασίες και τα πρότυπα αναφορών των υπόπτων συναλλαγών προς τις αρμόδιες αρχές, καθώς και οι διαδικασίες για την αμοιβαία πληροφόρηση μεταξύ των υποκαταστημάτων, των θυγατρικών και της μητρικής και παρέχονται οδηγίες για την παύση διενέργειας συναλλαγών που θα έθεταν σε λειτουργικό κίνδυνο το πιστωτικό ίδρυμα.

VI. Υποχρεώσεις γνωστοποίησης στοιχείων

1. Πέραν των ειδικών αναφορών που προβλέπονται στην παρούσα Πράξη (Κεφ. V - ενότητα β - παρ. 3.6.), τα πιστωτικά ιδρύματα υποβάλλουν μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού εξαμήνου κάθε έτους (ή της τριετίας για την περίπτωση 1.4.) στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) τις πιο κάτω εκθέσεις, καθώς και τις αντίστοιχες αξιολογήσεις τους από τις αρμόδιες Επιτροπές:

1.1. του ΣΕΕ από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης (παρ. 2.13.2. του Κεφ. V – ενότητα α), συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των Συστημάτων Πληροφορικής,

1.2. της διαχείρισης κινδύνων από τον επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων (σύμφωνα με την παρ. 5.4 του Κεφ. V - ενότητα β),

1.3. των θεμάτων αρμοδιότητας της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης (παρ. 2 του Κεφ. V – ενότητα γ), καθώς και

1.4. του ΣΕΕ από τους εξωτερικούς ελεγκτές (παρ. 4.1. του Κεφ. IV – ενότητα Β2α και Παράρτημα 3).

2. Διευκρινίζεται ότι οι ως άνω αναφορές δεν υποκαθιστούν τις υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων να θέτουν υπόψη των ελεγκτικών οργάνων της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με τις ειδικές περί πιστωτικών ιδρυμάτων διατάξεις (παρ. 2.14, ενότητα α, Κεφ. V), τα αναγκαία στοιχεία συμπεριλαμβανομένων και των πρακτικών των συζητήσεων σε επίπεδο επιτροπών ή Δ.Σ., επί θεμάτων εσωτερικού ελέγχου και ποιότητας χαρτοφυλακίου, για τη διαπίστωση της τήρησης των υποχρεώσεων της παρούσας, των προϋποθέσεων καταλληλότητας των υπευθύνων προσώπων κατά την εν γένει ισχύουσα νομοθεσία περί εποπτείας.

VII. Εξουσιοδοτήσεις

Εξουσιοδοτείται η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος:

1. να παρέχει οδηγίες και διευκρινίσεις για την εφαρμογή της παρούσας Πράξης και των Παραρτημάτων της,

2. να προσαρμόζει τα ειδικά όρια που προβλέπονται για την εφαρμογή επιμέρους διατάξεων της παρούσας, με κριτήρια που αφορούν το μέγεθος, την πολυπλοκότητα των

δραστηριοτήτων και τους αναλαμβανόμενους κινδύνους των πιστωτικών καθώς και των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων,

3. να εξειδικεύει, με τη μορφή Παραρτημάτων και Εγκυκλίων, που θα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Πράξης, τις αρχές και κριτήρια της Πράξης αυτής και προσαρμόζοντάς τα προς την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και εναρμονιστικού χαρακτήρα συστάσεις της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS).

4. να καθορίζει, με βάση τα κριτήρια της ανωτέρω παραγράφου 2, την έκταση εφαρμογής επί μέρους διατάξεων της παρούσας από τις συνεταιριστικές τράπεζες και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, θεσπίζοντας, τις κατά περίπτωση κατάλληλες προϋποθέσεις.

VIII. Επιβολή κυρώσεων

Τυχόν παραβίαση διατάξεων της παρούσας Πράξης δύναται να επισύρει την επιβολή από την Τράπεζα της Ελλάδος κυρώσεων, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 55^A του Καταστατικού της (άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος, πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, διοικητικές κυρώσεις, όπως τα προαναφερόμενα εκάστοτε καθορίζονται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα), καθώς και στο άρθρο 22 του ν. 2076/1992.

IX. Λοιπές Διατάξεις

1. Οι διατάξεις της παρούσας Πράξης ισχύουν από 31 Μαΐου.2006.

2. Ειδικότερα, για τις διατάξεις της παρούσας που αφορούν:

2.1. Στην υποχρέωση σύστασης Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και Μονάδας (ή θέσπισης λειτουργίας) Κανονιστικής Συμμόρφωσης και

2.2. τις βασικές αρχές και κριτήρια σε επίπεδο Ομίλου (Κεφ. III)

παρέχεται η ευχέρεια εφαρμογής τους από 30 Σεπτεμβρίου2006.

2.3. Στην εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων, ισχύουν από τη χρήση που λήγει την 31.12.2007 (ημερομηνία μετάβασης στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 1.1.2006).

3. Από την έναρξη ισχύος των αντίστοιχων διατάξεων της παρούσας:

3.1. Καταργούνται οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2438/6.8.1998, όπως τροποποιήθηκε με τις απόφ. ΕΤΠΘ 154/9/18.7.2003 και 193/1/11.3.2005 και κάθε υφιστάμενη αναφορά σε αυτές νοείται στο εξής ως αναφορά στην παρούσα Πράξη.

3.2. Το Παράρτημα της απόφ. ΕΤΠΘ 193/1/11.3.2005 «Αρχές ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής στα πλαίσια της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου από τα πιστωτικά ιδρύματα», όπως τροποποιείται, προσαρτάται στην παρούσα Πράξη, ως Παράρτημα 2 και αποτελεί στο εξής αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Από τις διατάξεις της Πράξης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η παρούσα Πράξη να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α΄).

Ο Διοικητής

Νικόλαος Γκαργκάνας

Ακριβές αντίγραφο
Αθήνα,
Διεύθυνση Εποπτείας
Πιστωτικού Συστήματος
Ο Διευθυντής

Π. Κυριακόπουλος